

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum periurium semper sit peccatum? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

li. 2. tom. 89 to. 2. Ad secundum dicendum, quod principia in syllogismis sunt potiora, tamquam habentia rationem actiui principij: ut dicitur in * secundo Physicorum. Sed in moralibus actibus principalior est finis, quam principium actuum. Et ideo licet sit peruersum iuramentum, quando aliquis verum iurat per falsos deos; tamen ab illa peruersitate iuramenti periurium non nominatur: quod tollit iuramenti finem, falsum iurando.

Ad tertium dicendum, quod actus morales procedunt à voluntate: cuius obiectum est bonum apprehensum. Et ideo si falsum apprehendatur ut verum, erit quidem relatum ad voluntatem, materialiter quidem falsum, formaliter autem verum. Si autem id quod est falsum, accipiatur ut falsum, erit falsum & materialiter & formaliter. Si autem id quod est verum, apprehendatur ut falsum, erit verum materialiter & falsum formaliter. Et ideo in quolibet istorum casuum saluatur aliquo modo ratio periurij, propter aliquem falsitatis modum. Sed quia in vnoquoque potius est id quod est formale, quam id quod est materiale: non ita est periurus ille qui falsum iurat, quod putat esse verum, sicut ille qui verum iurat, quia ream linguam non facit nisi rea mens.

in ser. 28. de verbis Apost. ad quatuor. 27. n. 10. 2. 522. 63. de crimine falsi.

ARTIC. II.

Utrum omne periurium sit peccatum?

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod non omne periurium sit peccatum. Quicumque enim non implet quod iuramento confirmauit, periurus esse videtur. Sed quandoque aliquis iurat se facturum aliquid illicitum, puta adulterium vel homicidium: quod si faciat, peccat. Si ergo etiam non faciendò peccaret peccato periurij, sequeretur quod esset perplexus.

¶ 2 Præterea, Nullus peccat faciendò quod melius est. Sed quandoque aliquis periurando facit quod melius

melius est : sicut cum quis iuravit se non intraturum religionem, vel quæcumque opera virtuosa non facturum. Ergo non omne periurium est peccatum.

¶ 3 Præterea, Ille qui iurat facere alterius voluntatem, nisi eam faciat, videtur incurere periurium. Sed quandoque potest contingere quod non peccet, si eius non impleat voluntatem: puta cum præcipit ei aliquid nimis durum & importabile. Ergo videtur, quod non omne periurium sit peccatum.

¶ 4 Præterea, Iuramentum promissorium se extendit ad futura, sicut assertorium ad præterita & præsentia. Sed potest contingere quod tollatur obligatio iuramenti per aliquid quod in futurum emergat: sicut cum aliqua civitas iurat se aliquid servaturam; & postea superveniunt novi ciues, qui illud non iuraverunt: vel cum canonicus aliquis iurat statuta Ecclesie alicuius se servaturum; & postmodum aliqua fiunt de nouo. Ergo videtur, quod iste qui transgreditur iuramentum, non peccet.

SED contra est, quod August. * dicit in sermone de verbis Apostoli iacobi, de periurio loquens, Videtis quam ista detestanda sit belua, & de rebus humanis exterminanda.

ser. 28. cap. 30. non remot à princ. 10. q. 89. a. 1

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra dictum est, iurare est Deum testem inuocare. Pertinet autem ad Dei irreuerentiam, quod aliquis eum testem inuocet falsitatis: quia per hoc dat intelligere, vel quod Deus veritatem non cognoscat, vel quod falsitatem testificari velit. Et ideo periurium manifestè est peccatum religioni cõrarium, cuius est Deo reuerentiam exhibere.

Ad primum ergo dicendum, quod ille qui iurat se facturum aliquid illicitum, iurando incurrit periurium propter defectum iustitiæ. Sed si non impleat quod iuravit, in hoc periurium non incurrit: quia hoc non erat tale quid, quod sub iuramento cadere posset.

Ad secundum dicendum, quod ille qui iurat se non intraturum religionem, vel non daturum elec-

Sec. Sec. Vol. ij. H h 119.

mosynam, vel aliquid huiusmodi: iurando, periurium incurrit, propter defectum iudicij. Et idem quando facit id quod melius est, non est periurium, sed periurio contrarium. Contrarium enim eius quod facit, sub iuramento cadere non poterat.

Ad tertium dicendum, quod cum aliquis iurat vel promittit se facturum voluntatem alterius, intelligenda est debita conditio: si scilicet id quod ei mandatur, licitum sit & honestum, & portabile siue moderatum.

Ad quartum dicendum, quod quia iuramentum est actio personalis, ille qui de nouo fit ciuis alicuius ciuitatis, non obligatur quasi iuramento ad seruanda illa quæ ciuitas se seruaturam iurauit. Tamen tenetur ex quadam fidelitate, ex qua obligatur: vt sicut fit, socius bonorum ciuitatis, ita etiã fiat particeps onerum. Canonicus verò qui iurat se seruaturum statuta edita in aliquo collegio, non tenetur ex iuramento ad seruandum futura, nisi intenderit se obligare ad omnia statuta præterita & futura. Tenetur tamen ea seruire ex ipsa vi statutorum quæ habent coactiuam virtutem: vt ex supradictis * patet.

ARTIC. III.

Vtrum omne periurium sit peccatum mortale?

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod non. **A**d omne periurium sit peccatum mortale. Dicitur enim * extra, de iureiuran. in ea quæst. quæ ponitur, An à sacramenti vinculo absoluantur, qui illud inuiti pro vita & rebus seruandis fecerunt? Nihil aliud arbitramur quàm quod antecessores nostri Romani Pontifices arbitrati fuisse noscuntur: qui tales à iuramenti nexibus absoluerunt. Caterum vt agatur consultius, & auferatur materia deierandi, non eis ita expresse dicatur, vt iuramenta non seruent. Sed si ea non attenderit, non ob hoc sunt tamquam pro mortali crimine puniendi. Non ergo omne periurium est peccatum mortale.

¶ *Præterea, sicut Chrysostronus * dicit, Maius est*

1.2.9.96
a.4. præ-
cipue.

523
sup.9.70.
a.4.0.
3. dis. 19.
ar. 9. q. 1.
* in decr.
li. 2. si. 24
a. 15.

refertur
22 q. 1 c.
si aliqua
causa.